

SAVDO KORXONALARIDA TA'MINOT TIZIMINI LOGISTIKA XIZMATLARI ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH

S.B.Baqoyev

Navoiy Innovatsiyalar Universiteti

Assistant O'qituvchisi

Abstract: The sale of goods in wholesale and retail trade is associated with the organization of the supply of goods, ensuring the accuracy of the order parameters and providing additional technological services related to the timely delivery of goods to customers. The use of logistics service throughout the supply chain of all goods helps to form a customer service system and maintain it in working conditions.

Key words: Production, enterprise, tavar, mujaz, cooperation, hairdor, Sales, Supply, Service, product.

Аннотация: Ulgurji va chakana savdoda tovarlarni sotish tovarlarni yetkazib berishni tashkil qilish, buyurtma parametrlarining aniqligini ta'minlash va mijozlarga yuklarni o'z vaqtida yetkazib berish bilan bog'liq qo'shimcha texnologik xizmatlarni taqdim etish bilan bog'liq. Barcha tovarlarni yetkazib berish zanjiri bo'ylab logistika xizmatidan foydalanish mijozlarga xizmat ko'rsatish tizimini shakllantirishga va uni ish sharoitida saqlashga yordam beradi.

Kalit so'zlar: Ishlab chiqarish, korxona, tavar, mujoz, hamkorlik, hairdor, sotish, taminot, xizmat ko'rsatish, mahsulot.

Аннотация: Реализация товаров в оптовой и розничной торговле связана с организацией доставки товаров, обеспечением точности параметров заказа и предоставлением клиентам дополнительных технологических услуг, связанных с своевременной доставкой грузов. Использование логистических услуг по всей цепочке поставок товаров помогает сформировать систему обслуживания клиентов и поддерживать ее в рабочем состоянии.

Ключевые слова: Производство, предприятие, товар, мода, сотрудничество, прическа, продажа, поставка, обслуживание, продукт.

Muvaffaqiyatli rivojlanishga g'amxo'rlik qiluvchi ishlab chiqarish yoki savdo korxonasi iste'molchilarning talablariga javob beradi, iste'mol talabi va iste'mol imtiyozlarini nazorat qiladi. Ulgurji va chakana savdoda tovarlarni sotish tovarlarni yetkazib berishni tashkil qilish, buyurtma parametrlarining aniqligini ta'minlash va mijozlarga yuklarni o'z vaqtida yetkazib berish bilan bog'liq qo'shimcha texnologik xizmatlarni taqdim etish bilan bog'liq. Barcha tovarlarni yetkazib berish zanjiri bo'ylab logistika xizmatidan foydalanish mijozlarga xizmat ko'rsatish tizimini shakllantirishga va uni ish sharoitida saqlashga yordam beradi. Savdo korxonalarida ta'minot tizimini logistika xizmatlari asosida takomillashtirish uchun quyidagi harakatlar muhim bo'ladi:

- 1. Tizimning monitoring qilish:** Savdo korxonasi logistika tizimini tahlil qilish va barcha jarayonlarni aniqlash uchun monitoring tizimlarini o'rnatish. Bu, yetkazib berish, ombor boshqarish, transport, vaqt va moliyaviy resurslarni boshqarish jarayonlarini o'rganishga yordam beradi.
- 2. Optimallashtirish:** Logistika xizmatlari orqali ta'minot jarayonlarini optimallashtirish. Bu, yetkazib berish jadvalini yo'qotish, omborlar va transport vositalari orqali mahsulotlar va xizmatlar inventarizatsiyasini rivojlantirish, va ta'minotning umumiy samaradorligini oshirishni o'z ichiga oladi.

3. **Texnologiyalarni qo'llash:** So'nggi logistika texnologiyalarini qo'llash, masalan, GPS izlamoq, IoT (Internet of Things), va sensorlar orqali ta'minot jarayonlarini avtomatlashtirish, mahsulotlar va xizmatlar yo'nalishini kuzatib borish, va ta'minotni boshqarishda ma'lumotlar tahlilini rivojlantirish.

4. **Tadbirkorlar bilan hamkorlik:** Savdo korxonalarining muayyan talablari va zarurliliklari bo'yicha, logistika xizmatlari provayderlari bilan hamkorlik qilish. Ular tizimni tahlil qilish, muammoni aniqlash va samarali yechimlar taklif etishda yordam berishadi.

5. **Qo'llab-quvvatlash tadbirlari:** Ta'minot tizimini takomillashtirish uchun, qo'llab-quvvatlash tadbirlarini o'rnatish. Masalan, avtomatik ma'lumotlar almashish tizimlarini o'rnatish, ombor va transport vositalarini optimallashtirish, va yetkazib berish jarayonlarini tezlashtirish uchun qo'llab-quvvatlashni rivojlantirish.

6. **O'rganish va rivojlanish:** Savdo korxonasi logistika tizimini doimiy ravishda o'rganish va rivojlantirish. Bu, muammolar va nuqtai nazarda yomonliklarini aniqlash, samarali yechimlar qidirish va jarayonlarni sodda va samarali qilishda yordam beradi.

Logistika xizmati moddiy va moddiy bo'lmagan logistika operatsiyalari to'plamidir, bu moddiy oqim iste'molchilarining talabini maksimal darajada va umumiy xarajatlarning minimal miqdorini ta'minlaydi. Logistika xizmatining ob'ekti tovarlar va xizmatlar muomalasida xizmat ko'rsatish oqimlari. Ishlab chiqarish va savdo korxonalari tomonidan logistika xizmatidan foydalanish tovarlarni sotish jarayonini tizimlashtirishga, korxona va uning mijozlari o'rtasida doimiy aloqani o'rnatishga yordam beradi. Logistika xizmati amalga oshirilmoqda yoki sotuvchining o'zi yoki logistika xizmatiga ixtisoslashgan korxonalar logistika vositachilar va provayderlar. "Xaridorning bozori" sharoitida sotuvchi o'z faoliyatini xaridor talabi asosida rejalashtirishga majbur bo'ladi, bu esa mahsulotga bo'lgan talab bilan cheklanmaydi.

Xaridor tovar partiyalarini yetkazib berish jarayonida unga taqdim etiladigan xizmatlarning tarkibi va sifati sohasida o'z shartlarini belgilaydi. Sotuvchining nuqtai nazari bo'yicha, logistika xizmati-bu mahsulotni buyurtma qilish paytidan boshlab va uning to'liq bajarilishigacha ular bilan uzluksiz aloqani ta'minlash uchun korxonaning mijozlar bilan o'zaro hamkorligi texnologiyasini logistika qilishning maxsus usullari. Mijozning nuqtai nazari bo'yicha logistika xizmati, birinchi navbatda, ishonchlilik. Ya'ni, sotuvchining va'da qilingan xizmatlarni muayyan vaqt ichida to'g'ri va to'g'ri bajarish qobiliyati. Ishlab chiqarish yoki tovar ayirboshlash sohasida logistikadan foydalanish iste'molchilarga moddiy oqim uchun turli xizmatlarni taqdim etish imkoniyatini nazarda tutadi. Logistika xizmati savdo va tarqatish jarayonlari bilan bog'liq bo'lib, mahsulotni etkazib berish jarayonida ko'rsatiladigan xizmatlar majmuasidir.

Yetkazib beruvchilar tomonidan taqdim etiladigan logistika xizmatining sifati quyidagi mezonlarga asoslanadi: ishonchlilik - "o'z vaqtida" buyurtmasini bajarish; mas'uliyat, ya'ni xaridorga yordam berish istagi; logistika xizmati standartlariga rioya qilish kafolati – to'liqlik-xizmat ko'rsatish uchun korxona mutaxassislaridan zarur ko'nikma va bilimlarga ega bo'lish; mavjudlik-etkazib beruvchilar bilan aloqa o'rnatish qulayligi, shuningdek logistika xizmatlarini ko'rsatish uchun qulay vaqt; xavfsizlik-yuk tashishda yukning xavfsizligi; xavf yo'q. Korxonaning iste'molchilariga taqdim etiladigan tashqi xizmatdan tashqari, korxona bo'linmalariga nisbatan ichki logistika xizmati ham mavjud. Ushbu yondashuv oldingi bo'linmaning moddiy oqim harakati jarayonida korxonaning keyingi bo'linmasiga mijoz sifatida munosabatini belgilaydi. Misol uchun, ta'minot xizmati bilan bog'liq holda, ishlab chiqarish ob'ektlari mijoz sifatida xizmat qiladi. Logistika xizmatining quyidagi turlari ajratiladi.

1-Turi. Iste'mol talabini qondirish xizmati. Bu mijozlarga xizmat ko'rsatishning keng qamrovli xarakteristikasi bo'lib, quyidagi ko'rsatkichlar bilan belgilanadi: buyurtma muddati; etkazib berish chastotasi; etkazib berishga tayyorlik; etkazib berish sifati va sifati.

2-Turi. Ishlab chiqarish uchun xizmatlar ko'rsatish. Uskunani yetkazib berish bo'yicha shartnoma tuzilgan paytdan boshlab iste'molchiga taqdim etiladigan xizmatlar to'plamini o'z ichiga oladi. Bundan tashqari, zaxira buyumlar bilan ta'minlash va ta'mirlash, ya'ni sotuvdan keyingi xizmatni ham o'z ichiga olishi mumkin.

3-Turi. Mijozlarga axborot xizmati. Sotish jarayonida iste'molchilarga taqdim etiladigan ma'lumotlar to'plami bilan tavsiflanadi. Tarmoq chakana savdo vositachilar tashqari, ishlab chiqaruvchilar to'g'ridan-to'g'ri yetkazib amalga oshiriladi, shuning uchun chakana savdo operatorlari etkazib beruvchi korxonalar uchun talab haqida ma'lumot beradi.

4-Turi. Moliyaviy va kredit xizmati. Mumkin bo'lgan variantlar to'plami mahsulotlar va etkazib beruvchilarning lentasini yanada aniqroq qurish uchun Shunday qilib, logistika tizimlarida xizmat tashqi va ichki mijozlarning ehtiyojlarini qondirishga qaratilgan harakatlar majmuasidir. Odatda, tovarlarni sotish hajmining oshishi ko'rsatilayotgan xizmatlar sonining ko'payishi bilan birga keladi. Ushbu ikki omil savdo hajmi va xizmatlar sonining ko'payishi bir-biri bilan chambarchas bog'liq. Chunki, bir tomondan, logistika xizmati xarajatlari ortib bormoqda, boshqa tomondan, savdo hajmining o'sishi bilan korxona daromadi oshadi. Shuning uchun, logistika xizmati mijozlarga xizmat ko'rsatish darajasining optimal qiymatini topish vazifasidir.

Xizmat ko'rsatish darajasi past bo'lgan savdo korxonasining yo'qotilishi rivojlangan xizmat bozorlarida paydo bo'ladi. Misol uchun, ulgurji savdo kompaniyasi taklif raqobatchilar 10% oralig'ida qator kengligi bilan ishlash niyatida. Agar bunday etkazib beruvchi cheklangan xizmat ko'rsatish aylanishi sxemasiga muvofiq ishlayotgan bo'lsa, unda assortimentni yaratish xarajatlari ushbu toptanci sharoitida xaridorlarning past qiziqishi va shunga mos ravishda sotishning pastligi tufayli to'lanmaydi.

Xizmat darajasining optimal qiymati xizmat ko'rsatish xarajatlarini taqqoslash va xizmat ko'rsatish darajasining pasayishi oqibatida yuzaga keladigan yo'qotishlarni topish mumkin. Logistika xizmatini takomillashtirishda quyidagi ko'rsatkichlar yaxshilanadi

yetkazib berishning ishonchliligi; shartnomada ko'rsatilgan buyurtmani mijozdan tovarlar etkazib berishgacha to'liq vaqtga rioya qilish mijozlarning maxsus istaklarini (xizmat ko'rsatish moslashuvchanligini) hisobga olish qobiliyati yetkazib beruvchining omborida zaxiralarning mavjudligi.

Umuman olganda, bozorda raqobat sharoitida logistika xizmatining ahamiyati tobora ortib bormoqda. Shunday qilib, farmatsevtika mahsulotlarini sotadigan bir muvaffaqiyatli tarqatish kompaniyasining bosh direktori shunday dedi: "mening kanallarim orqali tarqatiladigan narsalar men uchun muhim emas, eng muhimi, odamlarga kerak bo'lishi kerak va mening tashvishim o'z vaqtida va sifatli yetkazib berishning juda samarali tizimini yaratishdir. Men yuqori logistika xizmatini sotaman va ko'plab mahsulotlar taklif etiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Logistics servises consepts and definitions (2020).
2. Насиров.И.З, & Юсупбеков.Х.А (2020) Использование метода «Морфологический анализ» в усовершенствовании свечи зажигания. Молодой ученый, (43), 333